

Protokół z XXIX posiedzenia Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, które odbyło się w dniu 14 marca 2019 r.

I. Otwarcie posiedzenia, głosowanie nad podjęciem porządku obrad

14 marca 2019 r. w Wałbrzychu odbyło się dwudzieste dziewiąte posiedzenie Komitetu Monitorującego RPO WD 2014-2020. Obradom przewodniczył marszałek Cezary Przybylski. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Komisji Europejskiej – Christopher Todd, dyrektor wydziału ds. Polski w dyrekcji generalnej oraz Paweł Olechnowicz, prezydent Wałbrzycha - Roman Szełemej, a także przedstawiciele instytucji wchodzących w skład komitetu – strony rządowej, samorządowej i partnerów społeczno-gospodarczych, w tym¹ 24 osoby z prawem do głosowania.

Po powitaniu gości Marszałek oddał głos prezydentowi Wałbrzycha –Romanowi Szełemejowi, który powitał przybyłych gości i przybliżył historię Starej Kopalni - miejsca, w którym odbywało się posiedzenie Komitetu. Prezydent zachęcił uczestników posiedzenia do skorzystania z możliwości zwiedzenia obiektu w towarzystwie przewodników.

W kolejnym punkcie Przewodniczący KM poinformował o zmianie w składzie Komitetu, na mocy której dołączyli - Pan Jerzy Michalak - reprezentujący Dolnośląską Instytucję Pośredniczącą na stanowisko członka komitetu oraz Pani Agnieszka Kowol - reprezentująca Dolnośląską Radę Działalności Pożytku Publicznego na stanowisko obserwatora. Ponadto Minister Energii przekazał informację o zmianie statusu swoich przedstawicieli w komitetach monitorujących, w tym również KM RPO WD 2014-2020 z dotychczas pełnionej funkcji członka na funkcję obserwatora KM.

II. Informacja o stanie realizacji RPO WD 2014-2020 - stan na 28 lutego br.

Aktualne dane przedstawiła Magdalena Bednarska-Wajerowska – Dyrektor Departamentu Funduszy Europejskich, która przypomniała, iż alokacja Programu wynosi ok. 2 252 546 589 euro, tj. 9 718 837 513 zł. Dotąd ogłoszono 336 naborów, w których dostępne były środki UE w wysokości 9 065 250 223 z, tj. 93,28% alokacji. Zatwierdzono do dofinansowania 3 474 projekty, w których dofinansowanie ze środków UE wyniosło 7 245 695 846 zł, tj. 74,55% alokacji. Do tej pory podpisano 3 003 umowy na realizację projektów o wartości dofinansowania ze środków UE 6 516 717 627 zł, tj. 67,05% alokacji. Beneficjenci złożyli wnioski o płatność, w których wysokość dofinansowania ze środków UE wyniosła 2 738 625 165 zł tj. 28,18% alokacji. Do Komisji Europejskiej poświadczono wydatki w wysokości 583 654 505 euro, tj. 25,91% alokacji. Zakończono realizację 1 027 projektów o wartości dofinansowania ze środków UE 1 181 369 109 zł, tj. 12,16% alokacji.

¹ Głosowania odbywały się przy pomocy elektronicznego systemu do głosowania, a szczegółowe wyniki dostępne są w Sekretariacie Komitetu Monitorującego RPO WD. W trakcie posiedzenia zmieniała się liczba osób obecnych na sali, jednak kworum wymagane do zatwierdzenia uchwał było zapewnione podczas całego posiedzenia.

Pani Dyrektor podkreśliła, że istotną kwestią jest fakt, iż limit wydatków ze środków UE na rok 2018 r., wyznaczony przez Komisję Europejską w ramach Programu został zrealizowany. Oznacza to, że środki alokacji nie zostały utracone (anulowane przez Komisję). Ponadto został już wykonany limit tych wydatków określony dla roku 2019 r. Szczegółowe dane liczbowe zawiera prezentacja, która stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Dyrektor M. Bednarska-Wajerowska poinformowała dalej, że w odpowiedzi na wniosek przedstawicieli grupy roboczej ds. przedsiębiorstw i innowacji, zgłoszony podczas ostatniego posiedzenia grupy zostały przygotowane również szczegółowe dane dotyczące realizacji instrumentów finansowych.

W ramach RPO WD 2014-2020 na realizację instrumentów finansowych przeznaczono łącznie 175 579 122 euro:

- środki UE – 149 242 254 euro (6,63% alokacji Programu)
- środki budżetu państwa – 12 197 846 euro
- wkład własny – 14 139 022 euro

Wdrażanie instrumentów finansowych realizuje Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK), z którym zawarto umowy o wartości całkowitej 175 579 122 euro (756 131 490 zł).

Środki zostały przeznaczone na pożyczki oraz poręczenia

- Działanie 1.5 – 100 102 735 euro (431 092 422 zł), w tym środki EFRR – 85 087 324 euro (366 428 561) tj. 57,01% alokacji przeznaczonej dla IF
- Działanie 3.1 – 15 311 688 euro (65 935 479 zł), w tym środki EFRR – 13 014 085 euro (56 045 157 zł) tj. 8,72% alokacji przeznaczonej dla IF
- Działanie 3.2 – 22 866 612 euro (98 475 064 zł), w tym środki EFRR – 19 436 620 euro (83 703 804 zł), tj. 13,02% alokacji przeznaczonej dla IF
- Działanie 3.3 – 24 357 912 euro (104 897 347 zł), w tym środki EFRR – 20 704 225 euro (89 162 745 zł), tj. 13,87% alokacji przeznaczonej dla IF
- Działanie 8.3 – 12 941 176 euro (55 731 176 zł), w tym środki EFS – 11 000 000 euro (47 371 500 zł), tj. 7,38% alokacji przeznaczonej dla IF

Działanie 1.5 Rozwój produktów i usług w MŚP – najlepiej realizowany instrument finansowy (wartość umowy podpisanej z BGK – 431,1 mln zł, w tym środki UE i BP – 398,76 mln zł)

- liczba umów podpisanych z pośrednikami finansowymi – 6 umów, wartość środków UE i BP – 104 mln zł,
- liczba umów podpisanych z ostatecznymi odbiorcami – 860 umów, wartość środków UE i BP – 81,3 mln zł, tj. 20,39% wartości środków UE i BP przeznaczonych na ten rodzaj wsparcia w Działaniu 1.5
- środki wypłacone odbiorcom ostatecznym (pożyczki)/udzielone poręczenia – wartość środków UE i BP – 80,51 mln zł.

Udzielono 1 poręczenia na kwotę 36 800 zł, pozostałe formy wsparcia przedsiębiorstw to pożyczki. Występuje małe zainteresowanie pośredników finansowych i ostatecznych odbiorców udzielaniem poręczeń.

Działanie 3.1 Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych (wartość umowy podpisanej z BGK – 65,9 mln zł, w tym środki UE i BP – 60,99 mln zł). BGK nie podpisał jeszcze umów z pośrednikami finansowymi. Trwa rozpatrywanie oferty pośrednika, która wpłynęła w odpowiedzi na ogłoszony przetarg (oferty można było składać do 11.01.2019 r.). Trudności w realizacji tej formy wsparcia związane są ze zmieniającymi się przepisami dotyczącymi OZE oraz możliwością skorzystania z innych instrumentów dotacyjnych przeznaczonych na OZE.

Działanie 3.2 Efektywność energetyczna w MŚP (wartość umowy podpisanej z BGK – 98,5 mln zł, w tym środki UE i BP – 91,09 mln zł)

- liczba umów podpisanych z pośrednikami finansowymi – 2 umowy, wartość środków UE i BP – 68 mln zł,
- liczba umów podpisanych z ostatecznymi odbiorcami – 5 umów, wartość środków UE i BP – 5,86 mln zł, tj. 6,43% wartości środków UE i BP przeznaczonych na ten rodzaj wsparcia w Działaniu 3.2
- środki wypłacone odbiorcom ostatecznym (pożyczki) – wartość środków UE i BP – 1,81 mln zł.

Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym (wartość umowy podpisanej z BGK – 104,9 mln zł, w tym środki UE i BP – 97,03 mln zł)

- liczba umów podpisanych z pośrednikami finansowymi – 1 umowa, wartość środków UE i BP – 42 mln zł.

Nie podpisano dotychczas umów z odbiorcami ostatecznymi.

Niskie zainteresowanie wsparciem związane jest z konkurencyjnością dostępnych źródeł finansowania z RPO WD (dotacja), a także z programem rządowym „Czyste powietrze” i innymi instrumentami finansowymi.

Działanie 8.3 Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy (wartość umowy podpisanej z BGK – 55,7 mln zł, w tym środki UE 47,4 mln zł- tu nie występują środki z budżetu państwa)

- liczba umów podpisanych z pośrednikami finansowymi – 3 umowy, wartość środków UE – 13,2 mln zł,
- liczba umów podpisana z ostatecznymi odbiorcami – 29 umów, wartość środków UE – 1,59 mln zł, tj. 3,35% środków UE przeznaczonych na ten rodzaj wsparcia w Działaniu 8.3.
- środki wypłacone odbiorcom ostatecznym – wartość środków UE – 1,59 zł.

Niski postęp wdrażania związany jest z konkurencyjnością innych źródeł finansowania, np. środki z Powiatowych Urzędów Pracy (poza RPO), dotacje z RPO WD, rządowy program „Pierwszy Biznes – wsparcie w starcie”, program „Aktywacja Dolnośląskiego Rynku Pracy”.

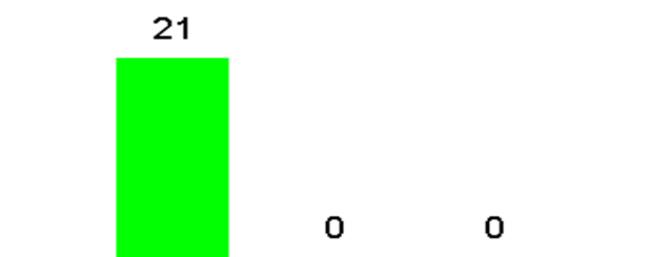
Dyrektor Magdalena Bednarska –Wajerowska zwróciła uwagę, że instrumenty finansowe wdrażają się dobrze w tych działaniach, gdzie są one skierowane do przedsiębiorców. Natomiast w pozostałych działaniach beneficjenci ostateczni nie są nimi - z różnych powodów - zainteresowani.

Następnie Pani Dyrektor podsumowała stan realizacji RPO WD na tle innych województw, podkreślając, że województwo dolnośląskie osiąga wysokie pozycje – m.in.: pierwsze w liczbie zatwierdzonych wniosków o płatność czy drugie miejsce pod względem liczby podpisanych umów o dofinansowanie,

Podsumowując wypowiedź Dyrektor M. Bednarskiej – Wajerowskiej Marszałek podziękował za dotychczas wykonaną pracę na rzecz Programu – zarówno pracownikom IZ jak i pracownikom instytucji pośredniczących.

Następnie zabrał głos Pan Christopher Todd – przedstawiciel Komisji Europejskiej, który powitał obecnych na sali i również pogratulował bardzo dobrego wyniku, jaki osiąga dolnośląski program regionalny. Podkreślił, że Dolny Śląsk szczególnie dobrze wypada, jeśli chodzi o kwestie certyfikacji, czyli poświadczenia wydatków do KE. Bardzo dobrym wynikiem jest zrealizowanie zasady n+3. Zwrócił też uwagę na fakt, iż niebawem zostanie przeprowadzony przegląd śródkresowy, który podsumuje dotychczasowe działania, ale także pozwoli na identyfikację tych obszarów, które będą wymagały poprawy. Wyniki przeglądu mają też wpływ na przyznanie tzw. rezerwy wykonania w momencie, gdy zostanie osiągnięty odpowiedni stopień zakładanych celów przy odpowiedniej jakości zarządzania oraz postępy finansowe. Pan Ch. Todd podziękował również za tak dokładną analizę instrumentów finansowych i zwrócenie uwagi na słabsze punkty tego typu wsparcia finansowego. Podkreślił, że należy wyciągnąć wnioski z tych doświadczeń, szczególnie w zakresie, gdzie negatywny wpływ na absorpcję środków w tej formie ma konkurencja wśród oferowanych źródeł finansowania.

III. Wyniki głosowania nad podjęciem uchwały w sprawie przyjęcia protokołu z XXVIII posiedzenia Komitetu Monitorującego RPO WD

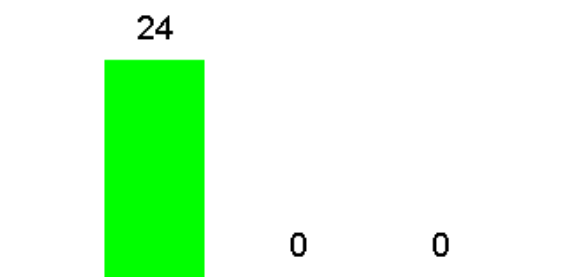

IV. Propozycje zmian w kryteriach wyboru projektów w zakresie EFRR.

Pan Lucjan Preis – kierownik Działu Zarządzania EFRR zreferował proponowane zmiany. Omawiany materiał stanowi załącznik nr 2 do protokołu.

Uwagi/pytania: brak

V. Wyniki głosowania nad podjęciem uchwały w sprawie zatwierdzenia zmian w Kryteriach wyboru projektów w ramach RPO WD 2014-2020- zakres EFRR

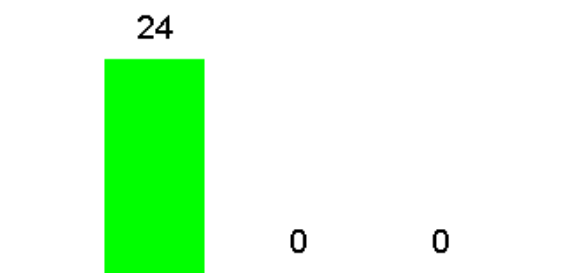
VI. Zmiany w Planach działań EFS na rok 2019

- Plan działania na rok 2019 dla Osi 9 – Włączenie społeczne
- Plan działania na rok 2019 dla Osi 10 – Edukacja

Pan Marcin Bora – kierownik Działu Zarządzania EFS. Omawiany materiał stanowi załącznik nr 3 do protokołu.

Uwagi/pytania: brak

VII. Wyniki głosowania nad podjęciem uchwały w sprawie zatwierdzenia zmian w Planach Działań w ramach EFS na rok 2019 dla Osi 9 – Włączenie społeczne oraz dla Osi 10 – Edukacja

VIII. Informacja o realokacjach w poszczególnych kategoriach interwencji w ramach RPO wymagających notyfikacji Komisji Europejskiej

Pan Łukasz Kasprzak - Kierownik Działu Programowania Funduszy Europejskich poinformował o realokacjach środków, wymagających jedynie notyfikacji KE, a nie wymagających zmian Programu. Podkreślił, że są to modyfikacje wynikające z aktualnych potrzeb „wdrożeniowych” Programu. Dodał, że materiały zostały przesłane do członków KM z odpowiednim wyprzedzeniem, natomiast dziś zostanie zaproponowana autopoprawka związana z kodami interwencji w ramach przesunięć w osi 3. Aby zapewnić wysoki poziom wydatków klimatycznych między kategoriami interwencji

zapropozowano przesunięcie środków na kategorię 13 tj. *Renowację infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia* i zrezygnować tym samym z przesunięć na kategorię 90 (Ścieżki rowerowe i piesze). Zgodnie z tą autopoprawką środki przeznaczone na cele klimatyczne będą wynosić 20,24% alokacji całego programu czyli więcej niż przewidywała pierwotna zmiana, która zakładała udział środków RPO na cele klimatyczne na poziomie 20,02%.

W związku z powyższym w realokacje w poszczególnych kategoriach interwencji w ramach RPO kształtują się następująco:

- Realokacja kwoty 5 893 438 EUR z Priorytetu Inwestycyjnego 3.2 z kategorii interwencji 68 (Projekty w zakresie efektywności energetycznej i projekty demonstracyjne w MŚP oraz środki wsparcia), realokacja 163 151 EUR z PI 3.3 z kategorii interwencji 14 (Renowacja istniejących budynków mieszkalnych dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne środki wsparcia) oraz realokacja 2 330 731 EUR z PI 3.5 z kategorii interwencji 16 (Wysokosprawna kogeneracja i centralne ogrzewanie) do Priorytetu Inwestycyjnego 3.4 - kategorii interwencji 13 (Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia) w kwocie 8 224 169 EUR oraz do kategorii 43 (Infrastruktura na potrzeby czystego transportu miejskiego i jego promocja (w tym wyposażenie i tabor)) w kwocie 163 151 EUR w celu ogłoszenia nowego naboru konkursowego oraz zwiększenia dofinansowania w projektach w związku z przeprowadzonymi postępowaniami przetargowymi.
- Realokacja 1 000 000 EUR z PI 5.2 z kategorii interwencji 26 (Inne koleje) do PI 5.1 kategorii interwencji 31 (Pozostałe drogi krajowe i regionalne (nowo budowane)) w celu zniwelowania salda ujemnego w Działaniu 5.1.
- Realokacja 3 379 560 EUR z PI 7.1 z kategorii interwencji 51 (Infrastruktura edukacyjna na potrzeby edukacji szkolnej (na poziomie podstawowym i średnim ogólnokształcącym)) do PI 7.2 do kategorii interwencji 50 (Infrastruktura edukacyjna na potrzeby kształcenia i szkolenia zawodowego oraz kształcenia osób dorosłych) w kwocie 2 796 877 EUR w celu ogłoszenie nowego naboru oraz do kategorii interwencji 52 (Infrastruktura na potrzeby wczesnej edukacji elementarnej i opieki nad dzieckiem) w kwocie 582 683 EUR w celu zwiększenia alokacji w naborze planowanym do ogłoszenia.
- Realokacja 499 839 EUR z kategorii interwencji 07 (nie dotyczy) do kategorii interwencji 01 (Zintegrowane inwestycje terytorialne – miejskie) w celu dofinansowania większej ilości projektów w Priorytecie10

Pan Christopher Todd wyraził opinię, iż jest to wyjątkowa sytuacja, gdy Komisja Europejska przychyliła się do realokacji środków przeznaczonych na dofinansowanie transportu kolejowego na projekty z obszaru infrastruktury drogowej. Pan Ch. Todd dodał, iż przedstawiciele KE zwykle nie akceptują tego typu realokacji, zachęcając wszystkie instytucje zarządzające, aby środki przeznaczone na projekty kolejowe wykorzystywać zgodnie z ich przeznaczeniem. Podkreślił, iż w drodze wyjątku KE przychylił się

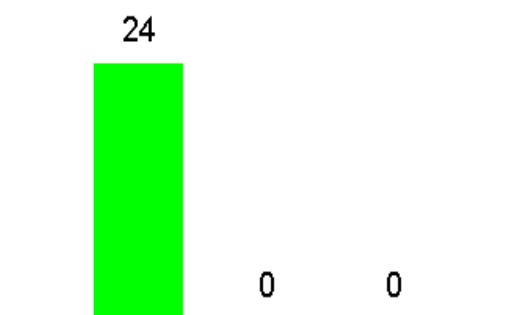

na przeniesienie tak małej kwoty ze środków przeznaczonych z kategorii linii kolejowych na infrastrukturę drogową.

Pan Ch. Todd dodał jednak, że w tym konkretnym przypadku przeniesienie środków, o których mowa, będzie traktowane wyjątkowo jako „pożyczka”, która w momencie przeglądu śródkresowego zostanie zwrócona do puli środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów z obszaru zrównoważonego transportu, np. w priorytecie Gospodarka niskoemisyjna.

Dyrektor Magdalena Bednarska – Wajerowska potwierdziła, że kwota, która obecnie zostanie przesunięta, w przyszłości „powróci” do zrównoważonego transportu, rozumianego szeroko, nie tylko jako kolej, ale również transport miejski.

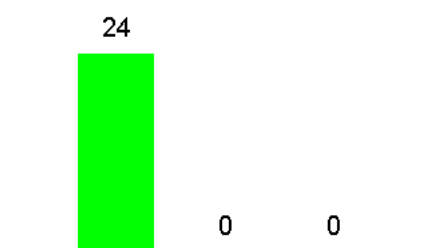
IX. Wyniki głosowania nad podjęciem uchwały w sprawie zatwierdzenia proponowanych zmian do RPO WD 2014 -2020 (zmiany w poszczególnych kategoriach interwencji)

X. Informacja dot. przeglądu rekomendacji z badań przeprowadzonych na zlecenie IZ RPO WD 2014-2020

Pan Łukasz Kasprzak przedstawił wyniki monitorowania rekomendacji, będących efektem zrealizowanego badania: „Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WD 2014-2020”. W wyniku badania powstało 11 rekomendacji, w tym 10 rekomendacji operacyjnych programowych, monitorowane przez IZ RPO WD 2014-2020 i jedna rekomendacja horyzontalna strategiczna, monitorowana przez IK UP .szczegóły znajdują się w załączniku nr 4 do protokołu.

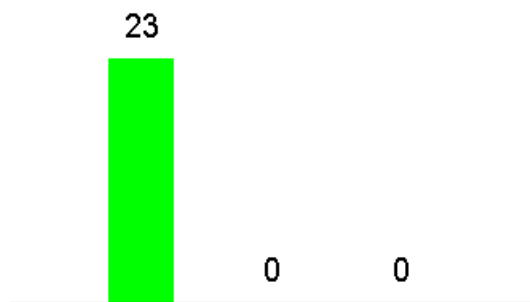
XI. Wyniki głosowania nad podjęciem uchwały w sprawie zatwierdzenia wyniku przeglądu rekomendacji z badań przeprowadzonych na zlecenie IZ RPO WD 2014-2020

XII. Informacja w sprawie zatwierdzenia proponowanych zmian do Planu Ewaluacji 2014 -2020.

Przed przystąpieniem do głosowania pan Łukasz Kasprzak przypomniał, że Plan ewaluacji był omawiany podczas ostatniego posiedzenia KM, jednak zgodnie z procedurą musiał zostać skierowany jeszcze do Krajowej Jednostki Oceny. W związku z brakiem dalszych uwag, dokument może zostać dziś przedstawiony do głosowania.

XIII. Wyniki głosowania nad podjęciem uchwały w sprawie zatwierdzenia proponowanych zmian do Planu Ewaluacji 2014 -2020

Pan Paweł Olechnowicz zabrał głos w kwestii jakości badań ewaluacyjnych i budowania potencjału ewaluacyjnego. Podkreślił, że Komisja Europejska zwraca uwagę na wysoką jakość badań ewaluacyjnych oraz budowanie zdolności ewaluacyjnej przez instytucje zarządzające oraz podmioty realizujące badania. Dodał, że w Brukseli funkcjonuje pojęcie „polska szkoła ewaluacji” z uwagi na to, iż udało się tu zbudować potencjał ewaluacyjny, który jest wysoko oceniany przez przedstawicieli KE. Zaapelował, aby nadal zwracać uwagę na ten obszar, przede wszystkim poprzez szkolenia czy właściwie przygotowanie specyfikacji koniecznych do postępowań przetargowych na przeprowadzenie badań ewaluacyjnych. Zwrócił uwagę, że dobrze wykonane badanie może okazać się bardzo pomocne m.in. w korygowaniu drobnych niedociągnięć w realizacji bieżącego programu, ale też planowaniu przyszłych kierunków wdrażania w ramach programów operacyjnych na kolejne lata. Dodał też, że przedstawiciele KE dostrzegając, jak ważny jest dobrze zbudowany potencjał ewaluacyjny, dążą do tego, aby powstał wskaźnik związany z poziomem wdrażania rekomendacji operacyjnych.

XIV. Prezentacja na temat stanu realizacji RPO WD w ramach ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej

Pani Bożena Drózdź – Dyrektor Instytucji Pośredniczącej Aglomeracji Wałbrzyskiej przedstawiła informacje na temat funkcjonowania ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej. Przypomniała, że system wdrażania ZIT AW został określony w Strategii ZIT AW, na mocy której 22 gminy Aglomeracji przyjęły Strategię ZIT AW. Podjęcie decyzji przez radnych poprzedzone były szerokimi konsultacjami społecznymi. Następnie Gmina Wałbrzych pełniąc rolę Instytucji Pośredniczącej utworzyła gminną jednostkę organizacyjną

pod nazwą „Instytucja Pośrednicząca Aglomeracji Wałbrzyskiej. Szczegóły zawiera prezentacja stanowiąca załącznik nr 5 do protokołu.

Do programu obrad włączono prezentację dotyczącą diagnozy i perspektyw rozwoju południa i południowego zachodu Dolnego Śląska, którą przedstawił Prezydent Wałbrzycha – Roman Szełemej. Prezydent omówił sytuację Dolnego Śląska, a w szczególności jego południowych obszarów w kontekście obecnej sytuacji oraz prognoz dotyczących wysokości alokacji w przyszłym programie operacyjnych. Nawiązał do Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 oraz założeń Strategii Rozwoju Sudety 2030. Podkreślił, jak ważne są zapisy tej Strategii definiujące konieczność nadrabiania opóźnień rozwojowych pomiędzy południową a północną częścią Województwa Dolnośląskiego. Dodał, iż jest to pierwsza tego typu ponadlokalna strategia współpracy i wspólnego osiągnięcia celów w Polsce. Zwrócił też uwagę na silne zróżnicowanie Dolnego Śląska, co widoczne jest w rozwoju poszczególnych regionów NUTS 3. Szczegóły znajdują się w prezentacji, która stanowi załącznik nr 6 do protokołu.

Przewodniczący obradom Marszałek Cezary Przybylski podziękował za prezentację. Odnosząc się do niej potwierdził, że istnieją pewne obawy, związane z zakwalifikowaniem się województwa dolnośląskiego do tzw. regionów przejściowych, co jest wynikiem przekroczenia progu dochodu 75% średniej unijnej PKB na mieszkańca. Z jednej strony oznacza to, że region wymaga nadal wsparcia finansowego, ale już nie w tak dużym nakładzie jak dotychczas. Marszałek dodał jednak, że ta kwalifikacja oznacza utratę pewnej części pieniędzy, co w przyszłości może okazać się niekorzystne dla Dolnego Śląska.

XV. Prezentacja Komisji Europejskiej - Inwestycje w ramach polityki spójności w latach 2021-27

Prezentację przedstawił Pan Christopher Todd, który w tym miejscu podziękował też za możliwość odwiedzenia tylu ciekawych projektów i miejsc Dolnego Śląska. Następnie przeszedł do omawiania obecnego stanu prac nad kolejną perspektywą finansową na lata 2021-2027. Przypomniał, że cele określone dla przyszłego okresu zostały uproszczone i skonsolidowane w pięć tzw. celów tematycznych, (dalej CT):

- CT 1 Inteligentniejsza Europa (innovacyjna i inteligentna transformacja gospodarcza)
- CT 2 Bardziej ekologiczna, niskoemisyjna Europa (w tym transformacja energetyczna, gospodarka o obiegu zamkniętym, adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem)
- CT 3 Europa bardziej połączona (mobilność i łączność ICT)
- CT 4 Europa bardziej społeczna (europejski filar praw socjalnych)
- CT 5 Europa bliższa obywatelom (zrównoważony rozwój obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych oraz inicjatyw lokalnych)

Pan Christopher Todd wspominał również o zagadnieniu horyzontalnym jakim jest partnerstwo, a także budowaniu potencjału administracyjnego. Tu jako przykład podał działalność ZIT AW, który zaczynając

działalność na polu funduszy unijnych, nie miał doświadczenia, a udało mu się zbudować wysoką zdolność administracyjną do zarządzania funduszami.

Podkreślił również, że Komisji Europejskiej bardzo zależy na tym, aby polityka spójności była na tyle elastyczna, by móc dostosować ją do konkretnego kraju czy nawet regionu. Ważne jest też dążenie do radykalnych uproszczeń zasad korzystania z funduszy europejskich zarówno dla administracji jak i dla beneficjentów. Tu jednak istotne będzie, aby kraj członkowski również wyszedł naprzeciw planowanym uproszczeniom i starał się znaczenie ograniczyć biurokrację.

Wymienił również wyzwania, jakie stoją przed Polską w przededniu nowej perspektywy finansowej, wskazując głównie na:

- niską wydajność innowacji, szczególnie w obszarze MŚP (Polska uznana jest bowiem za umiarkowanego innowatora, szczególnie w obszarze przedsiębiorstw)
- niewystarczające wykorzystanie e-administracji,
- ograniczony dostęp do wykwalifikowanych cyfrowo pracowników;
- zanieczyszczenie powietrza, w tym nadal wysoką zależność od węgla;
- wyzwania związane ze zmianami klimatu,
- zbyt wolny postęp w recyklingu odpadów,
- nadal niewłaściwie oczyszczane ścieki miejskie
- niski udział transportu kolejowego w przewozach towarowych,
- ograniczony transport publiczny na obszarach wiejskich i słaba intermodalna mobilność miejska,
- niski dostęp do bardzo szybkiego internetu
- niezadowalającą jakość i wyniki edukacji, szczególnie w momencie, gdy kształcą się młodzi ludzie w kierunkach, które nie odpowiadają aktualnym potrzebom rynku pracy
- niski udział grup defaworyzowanych w rynku pracy,
- niski dostęp do opieki nad dziećmi (w tym przypadku istnieją duże dysproporcje między poszczególnymi rejonami kraju)
- słabo rozwiniętą opiekę długoterminową i tzw. usługi środowiskowe,
- system opieki zdrowotnej zbyt skoncentrowany na pobycie w szpitalu i braku działań prewencyjnych

Pan Ch. Todd zwrócił uwagę na spostrzeżenia KE dotyczące nadal istniejących dysproporcji na poziomie regionalnym i subregionalnym oraz w dalszym ciągu istniejący silny podział na obszary miejskie i wiejskie oraz brak koordynacji planowania przestrzennego. Podkreślił, że kwestią równie ważną jest postępująca ekspansja miejska, z którą należy się zmierzyć. Następnie przeszedł do omówienia konkretnych celów tematycznych.

CT 1 Inteligentniejsza Europa (innowacyjna i inteligentna transformacja gospodarcza)

Omawiając CT 1 zwrócił uwagę, iż działania w ramach tego celu mają na celu zwiększenie potencjału innowacyjnego, wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz umiejętności w obszarach inteligentnej specjalizacji. Aby utrzymać rozwój, Polska będzie musiała skupić się na tych inwestycjach, które będą

musiały lepiej radzić sobie ze wzrostem wydajności. Przyszła interwencja skupi się na zwiększeniu badań komercyjnych i wykorzystaniu prywatnych badań służących rozwojowi nauki. Natomiast samo tworzenie nowej infrastruktury badawczo-rozwojowej nie będzie już priorytetem. Promowane będą projekty które obejmą cały proces inwestycyjny. Ważny będzie transfer technologii, komercjalizacja i adaptacja niezbędnych umiejętności. Z kolei dla zmniejszenia kosztów operacyjnych i otwarcia nowych możliwości handlowych powinna nastąpić integracja rozwiązań cyfrowych w firmach.

Ponadto Komisji Europejskiej zależy na tym, aby nastąpiło przyspieszenie w obszarze e-administracji; wspierania integracji technologii cyfrowej przez MŚP. Ważne będzie też promowanie umiejętności cyfrowych, rozwijanie umiejętności w obszarach inteligentnej specjalizacji, innowacyjnych modeli biznesowych, transferu technologii i zarządzania innowacjami, wzmocnienie uczenia się w miejscu pracy w obszarach inteligentnej specjalizacji. Ważna będzie nadal współpraca między uczelniami a przedsiębiorcami w zakresie innowacji.

CT 2 Bardziej ekologiczna, niskoemisyjna Europa (w tym transformacja energetyczna, gospodarka o obiegu zamkniętym, adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem)

W przypadku CT 2 priorytetem będzie modernizacja budynków publicznych i prywatnych poprzez wymianę przestarzałych kotłów węglowych na czystsze źródła energii (wydajne systemy ciepłownicze lub indywidualne kotły). Ponadto biorąc pod uwagę skalę wyzwań i towarzyszące im potrzeby finansowe ważne będą inwestycje związane ze zmianą klimatu, ochroną środowiska, gospodarką niskoemisyjną i zarządzaniem zasobami naturalnymi będą kontynuowane w okresie po 2020 r. Dlatego wsparcie efektywności energetycznej w budynkach, a zwłaszcza w budynkach jednorodzinnych (w tym także wsparcie dla infrastruktury powiązanej z tą interwencją), będzie stanowić dużą część alokacji w celu tematycznym drugim.

Promowany będzie dalszy rozwój systemów oczyszczania ścieków komunalnych w aglomeracjach, a także wspieranie recyklingu odpadów. Priorytetem będzie też ochrona i zapobieganie klęskom żywiołowym.

CT 3 Europa bardziej połączona (mobilność i łączność ICT)

W kwestiach transportu priorytetem będzie ukończenie podstawowej, kompleksowej sieci kolejowej i drogowej TEN-T do 2030 r. Dla KE ważne będzie skomunikowanie regionalne, nie tylko w ramach głównych korytarzy transportowych, gdyż jest to kluczowym wyznacznikiem perspektyw wzrostu regionalnego. Nadal potrzebne są inwestycje w transport publiczny, aby zapewnić lepszy dostęp do usług publicznych i zatrudnienia, poprawiając tym samym potencjał gospodarczy obszarów wiejskich i zmniejszając dysproporcje regionalne.

CT 4 Europa bardziej społeczna (europejski filar praw socjalnych)

W tym celu tematycznym nacisk będzie kładziony na zatrudnienie, w tym zwiększenie udziału kobiet w rynku pracy oraz umiejętność przewidywania zmian i dostosowywania się do nich. Ważne będą możliwości podnoszenia kwalifikacji i przekwalifikowania, w tym również dla pracowników

migrujących. W związku z tym zidentyfikowano potrzeby inwestycyjne o wysokim priorytecie w celu promowania równego dostępu do edukacji i szkoleń na wszystkich poziomach oraz poprawy jakości, skuteczności i adekwatności rynku pracy.

Określono priorytetowe potrzeby inwestycyjne w celu wspierania aktywnej integracji, zajęcia się ubóstwem materialnym, promowania integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich.

Ważne będą obszary wspierające usługi socjalne. Poza tym aktywne i zdrowe starzenie się, opieka zdrowotna i system opieki długoterminowej.

Jeśli chodzi o inwestycje w ochronę zdrowia, mają one na celu wzmocnienie opieki podstawowej, promowanie zdrowia oraz koordynację opieki zdrowotnej, opieki społecznej i systemów opieki długoterminowej. Należy też dążyć do odejścia od modelu skoncentrowanego na szpitalu w kierunku silniejszej opieki podstawowej, lepszej promocji zdrowia i zapobiegania chorobom, a nie tylko ich leczeniu. Kluczowe znaczenie będzie miało zapewnienie synergii między inwestycjami EFRR i EFS, aby zmaksymalizować ich wpływ i skuteczność.

CT 5 Europa bliższa obywatelom (zrównoważony rozwój obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych oraz inicjatyw lokalnych)

Dla tego celu tematycznym priorytetem będzie dążenie do wzmocnienia zdolności i funkcji koordynacyjnych władz lokalnych i partnerów poprzez zintegrowane inwestycje terytorialne i lokalne inicjatywy kierowane przez społeczność. Działania te powinny koncentrować się na wspieraniu innowacyjności oraz potencjale wzrostu obszarów metropolitalnych. Ważne będzie też rozwiązywanie problemów mobilności w obszarach funkcjonalnych, racjonalizacja świadczenia usług publicznych, czy przyspieszenie społeczno-gospodarczej regeneracji obszarów upadających.

Pan Ch. Todd wyjaśnił, że w latach 2021–2027 Komisja zaproponowała ten nowy cel polityki jako widoczne zobowiązanie do zintegrowanego rozwoju terytorialnego i miejskiego oraz do dalszego podkreślenia charakterystycznego terytorialnego i miejskiego wymiaru polityki spójności.

Przedstawicielom Komisji zależy, aby odpowiednie władze miejskie, lokalne i regionalne oraz zainteresowane strony były w pełni zaangażowane i uczestniczyły w całym wspólnym procesie decyzyjnym, od programowania po wdrożenie i monitorowanie, bez niepotrzebnych komplikacji i obciążeń. Ten nowy cel polityki, wraz z usprawnionymi instrumentami terytorialnymi, takimi jak zintegrowane inwestycje terytorialne (ZIT) i rozwój lokalny kierowany przez społeczność (CLLD), jak również inne narzędzia terytorialne ma na celu wykorzystanie podejścia ukierunkowanego terytorialnie i podejścia opartego na miejscu oraz zapewnienie elastyczne ramy dla państw członkowskich i regionów w celu wspierania zintegrowanego podejścia do rozwoju terytorialnego.

Istnieją dwa minimalne wymagania dotyczące zintegrowanego rozwoju terytorialnego:

1. inwestycje muszą opierać się na zintegrowanych strategiach terytorialnych opracowanych w ramach odpowiedzialności odpowiednich władz lub organów terytorialnych (w celu dalszej poprawy spójności interwencji i planowania strategicznego)

2. odpowiednie władze terytorialne lub organy muszą być zaangażowane w wybór projektów w celu zapewnienia odpowiedniej ich jakości;

W przypadku Polski przyszłe ZIT -y powinny czerpać z rozbudowanych zdolności i dobrych doświadczeń z tego okresu. Powinny one mieć na celu nie tylko inwestycje, ale także planowanie i koordynację usług publicznych w obszarze funkcjonalnym różnych gmin i poziomów zarządzania.

Nie ma potrzeby opracowywania zupełnie nowych strategii, jednak należy wprowadzić ich aktualizację. Natomiast wielopoziomowe ustalenia instytucjonalne między władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi muszą rozpocząć się wcześniej, aby zapewnić terminowe rozpoczęcie wdrażania.

Podsumowując przedstawione założenia Pan Christopher Todd wskazał, że programowanie powinno opierać się na skutecznej realizacji regionalnych programów operacyjnych. Regiony i ich samorządy odgrywają zasadniczą rolę w utrzymaniu policentrycznego wzorca wzrostu, a ich rola w rozwoju terytorialnym jest niezbędna ze względu na pomocniczość wobec gmin. Powinno się wykorzystywać dotychczasowe najlepsze praktyki z regionów nadrabiających zaległości.

Kwestią zasadniczą będzie zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla beneficjentów i ustanowienie znaczących rozgraniczeń między krajowymi i regionalnymi programami operacyjnymi.

Należy pamiętać, że obecny okres programowania funduszy europejskich rozpoczął się pod koniec 2012 r., a ostatni program operacyjny został zatwierdzony dopiero w lutym 2015 r. Pokazuje to, że okres przygotowawczy trwał ponad 2 lata. Zaapelował, aby tym razem proces przebiegł szybciej. Dodał, że Komisja jest gotowa do rozpoczęcia nieformalnego dialogu, kluczowy będzie rok 2019 r. i 2020 r., a seminarium robocze z instytucjami zarządzającymi na temat programowania odbędzie się 14 czerwca w Brukseli.

Marszałek Cezary Przybylski przychylił się do kwestii poruszanych w prezentacji. Zwrócił ponownie uwagę na zagrożenie ograniczenia środków w przyszłej perspektywie, o czym mowa była wcześniej. Prezydent Roman Szełemej dodał, że współpraca dolnośląskich samorządów wyróżnia się na tle innych województw. Przedstawiciele dolnośląskich gmin i miast są bardzo aktywnymi uczestnikami debaty zarówno na temat obecnej jak i przyszłej debaty.

XVI. Sprawy różne

Nie zgłoszono.

XVII. Zakończenie posiedzenia

Marszałek Cezary Przybylski podziękował za prezentację, następnie pożegnał gości i przekazał informację o finansowaniu posiedzenia Komitetu Monitorującego RPO WD ze środków Unii Europejskiej - Europejskiego Funduszu Społecznego oraz ze środków Samorządu Województwa Dolnośląskiego w ramach Pomocy Technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. Kolejne posiedzenie Komitetu odbędzie się w pierwszej dekadzie czerwca, dokładna data zostanie podana w e-mailu.

Załączniki do protokołu:

1. Porządek obrad
2. Prezentacja - Informacja o stanie realizacji RPO WD 2014-2020
3. Kryteria – zakres EFRR
4. Zmiany w Planach działań EFS
5. Informacja dot. przeglądu rekomendacji z badań przeprowadzonych na zlecenie IZ RPO WD 2014-2020
6. Prezentacja na temat stanu realizacji RPO WD w ramach ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej
7. Prezentacja dotycząca diagnozy i perspektyw rozwoju południa i południowego zachodu Dolnego Śląska

Opracowanie protokołu: Sekretariat KM

Zatwierdziła: z up. Przewodniczącego KM RPO WD – Magdalena Bednarska – Wajerowska